

বাৰীমচা

মাঞ্জা নঙবু ঙাওৱা? আৰ কে নৱেন্দ্ৰ সিংহ

লাইৰিক-লাইশুদা থৱায় য়াওজবা, চম্মা হিংজবা ইশ্বালগী মৈতে ইমুং অমগী নাইতোম য়াওজবা পাখং মচানি ৰাংখোইবা মৈতে। চহী ২০ মুক্কী লেনগা ওইগদবা ৰাংখোইবসি মশৌশাগী খুংশা হেবগী শিনফমদা মৰুওইনা তোঙান-তোঙানবা য়াক্সোন কয়াদা ৰাগী পোখোক সেম-সাবদা ঙাওজবা মীশক ‘মসুনি। মসিনা লমজিংদুনা বিশ্ব-ভাৰতী য়ুনিভৰ্চিটি, শাস্ত্ৰিনিকেতনগী কালা ভাবনাত ডিপ্লোমা ইন এপ্লাইড আৰ্টসত মৰুওইনা ৰাগী পোখোক সেম-শাবগী কলাগী ওইবা মচাক কৰা তল্পবগী পুন্দি ঙাওচং অমগী যৌদোক্ৰি।

ৰাংখোইবা মফমদুদা চংট্ৰিঙেদগী বেঙ্গলীশিংগী চংন-লোনচংকী মৱমদা খঙনিনা খিজনবদগী য়ামমক নংক্ৰবসু খৰদি খঙলে। মশৌশাদগী হৌনা বেঙ্গলীশিংগী অয়াদনা আৰ্ট এন্দ্ৰ কলাচৰদা ঙাওজবা ওইনা তৌই। মখোয়গী কলাচৰ, চংনবীসি য়াম্মা ইনাক খুল্লি। মখোয়গী থংমোয়গা ঙ্গৈশে-নোংমাই, লাই-য়েকপা, সহিতা, ধৰ্মগী যৌৱমশিংগা খাদোক্ৰবা য়াদ্ৰবা মৰি অমসু লেংগুমসু তৌই। মখোয় অয়াদ্ৰনা য়ামমক হেংহেইবকসু ঙ্গৈশে শকপা, লাইয়েকপা, মুটি শাবা অদুম হৈনে। হিৱমসিদা থৱায়সু অদুম য়াওনে। সহিতাতা লুপচৰা মীশিংবু ৰাংতনা অদুম লৈ। অয়াদ্ৰা য়ামশিংগা ঙ্গৈশে শকপদা শিজিববা জল্পশি, লাইয়েকপদা চঙবা মচাকশিং অদুম লৈনে। খৰা ঙ্গলিঙে মতমদদি য়ুমগী ফ্ৰল্যাংগিশুদা আৰ্টষ্টিক ওইবা মওলা ধৰ্মগা মৰী লৈনবা লাইগী মীতমশিং, মশৌশাগী ওইবা নাংকী পোখোক-পোখোলমশিং, উ-ৰা হৈপাল-লৈপালশিং য়েকশিনবসু অদুম চংনৈ। খোঙ, খোঙনাওশিংদুদা মচু-মচুগী লৈশিং, লৈ পৰেশিংগা লুংহেং গদৌৱিৰী কৈনাপ্তম সেম-শাদুনা লৈতেনবসু অদুম তৌনে। হৌজিক-হৌজিকমকসু ফ্ৰল্যাংগিশংবু নিঙথিনা লৈতেবং চংনৈ-খুংনা য়েকপা লাইশিং থেংপা, খুংনা সেম-শাবা (হেইদক্ৰাক)কী পোখোকশিং মফম চানা-চানা থেংদুনা থংগা। চেঙব মকুপতানা তকখাইৰগা শেগ্না অটৌবা মচুগী চেং-মকুপুদা অমসু অঙাবা, নাপু অশংবা, হিগোক মচুশিং য়ানশিন্দুনা শেগ্নবা মচু মচুগী চেঙ মকুপশিংদুনা অল্পনা হায়না খঙনবা বেঙ্গলগী ৱেঙ্গলিচি তুলসিবোদা, খোঙজিন্দা, লাই খুৰুমফম কাশিং দা ফজ-ফজনা য়েকপসি চংনে। পুজাগী মতমদা পুজা তৌফম, ঙ্গৈশেগী য়ত্নশিং থংফম কাশিংবসু অমসু হেংক্ৰে।

মতমদু ৰাংখোইবনা বপৱৰ ঢ্ৰেন ষ্টেনসন যৌবদা নিংখমখাগী মোলাঙনৱৰা নুংশাদুনা মশাদু লুৱ-লুৱ শাহনবপ্তম ফাওই। ষ্টেনসন্দগী মপান য়োৱকপদা অচুপক ঙাওলৈনবা লৈকাকী তাইফেং তাইবা ইফুলশিংগী লেইং মনমদু নুংশিংবা ৰাংখোইবগী মনাতোপসু হুজিল্লকনু হায়বা য়াম্মে। মাৰু ঙ্গাইদুনা লৈৱলিবা মগী মেঙৱনা প্ৰান্তিকতা হায়না খঙনবা শাস্ত্ৰিনিকেতনগী ইৰাপ লাগ্ৰদবা য়াম্মা ইং চিকপা মফমদুদা লৈবা চৌভাৰ্গী য়ুমদা লৈনবা লৈনিৰে।

চৌভাৰ্গী ইমুংগী মীওইশিংবা ৰাংখোইববু তৱালা ওল্পম্মী। খোঙ চফমদা ফজৱৰা থংলগী অজনা ওল্পম্মী। য়ুমদুদা হেংক চঙলকপদা ৰাং খোইববু ওল্পম্ম তৌই- খোঙ-খোঙনাও, ফ্ৰল্যাং খুদিমক থৱায় পানবপ্তম তৌই। ফ্ৰেম চনবা অয়েকপা লাইশিং, তঙাই তমক য়েকপদা লেইৱৰা কেনভাং খৰা, মৱোল-মৱোল লোঞ্জিবা লাইৰিকশিংগী মশৈ। থংনবা কাৱোমদগী তাশপুৱা খোঙবগী অমেংবা খোঙেল। অশেংনমক য়ুম ‘সি

আৰ্ট এন্দ্ৰ কলাচৰগী শৰুক অমগু ফাওহল্লি। চৌভাৰ্গী অমতা পোকচী প্ৰিটিকাসু খোৱতুনা, “বেলকম ৰাংখোইবা দা দা” নোকফেক তৌনা, ইকাইৱপসু তৌনা হায়ৱকই। ৰাংখোইবগী মফমদদি মগী খোঞ্জেনসিনা নুংঙু থাগী অয়িংবা নুংশিংতগীৰু হেগ্না ইং ষ্টে। প্ৰিটিকাদু অটৌবা মচুগী হিগোক মচুনা মপান চেনবা অচন্না শাৱি অমা শেংলি, হিগোক মচুগী ৱাওজ অমা লিংলি। মগী অশংবা মশমদু কোমতক্ৰা শমজি নাইনা পুল্লি। লাইয়েকপগী ট্ৰি ‘মা মনাদা য়েপ্লদু ৰাং খোইববনদি নাচোমকম ওইনা উই। মগী খজাইদা মৰিক মৰিক চেংলিবা লাই য়েকপদা শীজিববা মচুশিং উৰুদা মখন্না হঙজৈ- মহাকসি আৰ্টষ্ট ‘মগী কেনভাছত লেইফাংক্ৰিবা শকহেনবী অমগী মাইথোং অমৱা। নুংশিংতগী নুদিমাং ৰাইৱমদা ইমুংদুগী মীওই খুদিমক পুমা ফশিম্ৰে, প্ৰিটিকানা ৱৰীভৱ সন্দিগ শকই। ৰাংখোইবদি অসিপ্তগ্ৰা শৈশকপসি মগী মমাং মক্তদা শকপসি অমুক্ত তাৰিদ্ৰি। মগী তোপ-তোপা শৈশক-শৈশকসি য়াম্মক চিগেলম্মী, মশৌশাগী তোপ-তোপ মপ্তন ‘মসু লৌইনে। মসিমক্ৰা ৰাংখোইবনা চিগেল মাপলনা কেইশিনবা তাগ্না লেইৱৰদি পীকপ্তৰা ফুকপ মচা ষ্ট্ৰিটেনী পেনা নিংখিলেকই। অথেংবা অহিৎদা তাগ্না লিৱি লিৱি তাবা পেনাগী শৈহেঙা চংগদম্ৰজৈ।

প্ৰিটিকাসু ৰাংখোইবগা চহী লেঙ্গা ওইগনি। কালা ভাবন, শাস্ত্ৰিনিকেতনদা ফাইন আৰ্ট (পেইণ্টিং)গী অৱেইবা চহীদা তল্পিবা ছাত্ৰীনি। মৰক-মৰক্তা ৰাংখোইবনা প্ৰিটিকানা মণিপুৱৰী জগোই, লাই হৰাওবা, শগোল কাঙজেনচিবেগী মৱমদা ৰাৱী লীবি। লোক্তক পাহকী মৱমদসু লীৱি। প্ৰিটিকানা য়াম্মা মুন্না তায়, ৰাইহে খুদিমক মানা ঝাইদগী পামজনা ৱেক্সিলিবদমুকী চনবা মচুদমক্ৰি খঙে। ৰাৱি কৰি গুপ্তদসু মৈতেলোন তয়িবসু হায়। ৰাংখোইবা অচন্না ৰাইহে বাতা তল্পী- নমিং কৰি কেইই? চাক চানৱা? নঙদি নশক য়াম্মা ফটজ, এনা নঙবু নুংশিং, ইতও, ইতা, শাবী, মাঞ্জা। প্ৰিটিকানা খোহেংক চন্না হাদোকপা ঙমদবদুদা মখোয় অনী খোয়াননা কাৱৰক হুমা নোকখি। অসুম নোৱক্ৰদগী খঙহৌদনা তুমিমা চপ-চপ কয়াৱক লেপখি। মবানিগী তুমিমা লেবসিমক্ৰা নুংশিৱবা ঙ্গৈশেগী শুৱৱদগী সনৈ ৰোইথুংমল্লি। প্ৰিটিকানা লোৱা য়েকচবা ৰানা শাবা খাও পায়বা নুপা ‘মগী শক্তমদু ৰাংখোইবনা উৱবদা হায়ৱকই, ‘নঙনা ৱেক্সিবসি ... এয়া? প্ৰিটিকানা ইকাইৱপতৌনা, ‘এগী থংমোয়দা তাৱকপা মমিসু এনা য়েকপতনি। মহাক কনানো এ খঙদে।’ নুংশিবা হায়বসি ঝাইদগী ফজবা কয়াদা মশক অদু ওইবনৱা খঙদে আৰ্টষ্ট মখোয় অনীমক নুংশিবগী কালাদা তাওথমিলৱে।

হোষ্টেল ফংগনা হোষ্টেলদা লৈৱবসু অদুম ৰাংখোইবদি প্ৰিটিকা হেয়গী য়মুদা অদুম লাকই। নোংমা নোং থিংলি-থিংলি তাবা নুদিমাং ৰাইৱম ‘মদা খোঙনাও য়াদা প্ৰিটিকানা লাই য়েক্ৰা ৱেগ্ৰা হায়ৱকই, ‘মাঞ্জা মালেমগী তোঙান-তোঙানবা মফমদা লৈৱিবা শক-চু, ধৰ্ম তেখাই-তেখাইবা মীওইশিংগী থংমোয়গী ইফুলসি চপ মাল্ৰে হায়না খন্ৱা? মচু কৰা কৰা শঙলীবা ট্ৰিৱবু পায়ৱিবা খুংশাশিং, অৱাওবা মমিংতনা ঙ্গৈশে শৰ্কিবা প্ৰিটিকাদা য়েংলগা শোহাংনোনা, ‘হেয় তাহা নাইবা থংমোয়গী ইফুলসিদি অমখন্নি মফম মতমগী মতুং ইয়া নুং শিবা সুৱগী ইপোমদা মমিংতনা তাওজবা খন্নি।’ নুদিমাং ৰাইৱমগী

অমেংবা নোংলীভম মময়াদি হাইগংতনা মোমোন নোকচৈ, প্ৰিটিকা। ৰাংখোইবনা খঙে মগীসিবু নুংশিবা হায়ববু ফাওৱা জাংলা- হাথু হাথুনা নংক্ৰবসু, তপ্পা-তপ্পা, হৌজিক হৌজিকমক থিংলি থিংলি চুৰিবা নোং লিকশিংনা তপ্পা তপ্পা মখোয়গী শুমাংসি থুমজিল্লক্ৰিবসি প্তম।

চহী লাজ্ৰবা তুদা খঙহৌদনা নোংমা ৰাংখোইবগী থংমোয়দা ফাওৱকই, তোঙানবা সংসাৱ অনীগী অমংতা ওইবা থংমোয়গী ইফুলসি মতমচপ্ৰগী ওইগনি হায়বা থাক্ৰে। নুংমংতু কালাগী মশকলৌৱা পীক্তক তোবা য়ুমদু ইচিক চিকই, তানপুৱাগী মখোয়সু তাৰিদ্ৰে, মখৌচিনতা লৈবা ট্ৰিশিংগী সু চপ চপ লেপত্ৰে। ৱৰীভৱ সন্দিগ শৈশকসু তাৰিদ্ৰে, সন্না আৰ্টগী মেইবসু খেংখিদ্ৰে। মথুপ নাইনা থুপচিনবা চিঠি অমা অনীকপা মখংতনা পায়ৱদনা প্ৰিটিকাদু খোঙনাও য়াদা ফশ্মী। ‘চিঠিসি ওসি এখোয়গী বাবানা ফংই, ‘ৰাংখোইবদি য়েংখংতনা পানবা পী। অদুগা মখা তাই, ‘পেৰিষ্টতা চহী অমগী ফেলোচিপতা এ হয়েং কলকতা থাদোকপা তাৰে।’ খোইগাওৱৰবা অৰিডানা শাওৱদুনা মাইগৈ যংখৈ থেইনত্ৰমালে থিলি থিংলিবা ৰোংদুসু, লিৱি লিৱি শিংলন্না নুংশিংতুসু চপ লেপখি। খোঙনাওগী পিৱাৰশিংদুনা মিং কুৱনা ৰাংখোইবনা থংমোয়বু খুদুম চপ্ৰগা নোকফেং তৌনা, ‘সিদি য়াম্মা ফৈ। মসিনা নঙগী অয়েকপা লাইশিংনা মালেমদা অটৌবা ফিলা অমা ফংবা ঙমহল্লকপাদৌৱিবনি।’ অৱেইবনি খমা প্ৰিটিকানা ৰাংখোইববু পেমা য়েংজখি। ওসিদি মগী মিংলুগী পিৱাৰশিংদু কঙত্ৰমালে। মখা তানা পিগী মণিগী তাৰিবেসু কৱগ্ৰা মখলগী মেচাক্ৰো? নুংমিং অদুগী অহিৎদুসু মবানি উনখিদ্ৰে।

নোংঙালকপনা ৰাংখোইবনা গেট য়াদুদা লেপ্ৰগা য়ুমদুবু মুনা মুনা য়েংজৈ। লৈশিলনা য়ুম, উ-ৰা, লৈশিং পুঙকপ কুপ্ৰবা অয়কসিদা ৰাং খোইবনা তৌৱিবদু প্ৰিটিকানা দোলাল মখকী খোঙনাওদগী উই। অদুবু মানা ৰাংখোইববু মানা য়েংই মখোইব খঙনখিদ্ৰে অদুগী মংহংতা মানা মগী ট্ৰিৱু পায়খংলগা মগী কেনভাছত লেইফাংক্ৰিবা লৈচিমা তংখাই খুমজিল্লবা পাখং মচা ‘মনা নিংবা কাইনা হনখিবগী শক্তমদগী অৱেইবা থুংয়েক পীখি।

চহী খৰা হৌশ্ৰে। ইশ্বালদা লৈজৱবসু ৰাংখোইবনা আকাশবানি, কলকাতানা শদোকপা অয়ুকী ৱেদিও প্ৰোগ্ৰামদগী চা থক্ৰা থক্ৰা ৱৰীৰ ঢ্ৰ সন্দিগ তোইনা অদুমক তাই। মণিপুৰীশিংগী তাংলবা আৰ্টকী হিংচাকশিনো খেল্ৰবা মগী ড্ৰোয়িংক্ৰমদুনা পোখাজৰগা পুন্দিগী অৰ্থ, থিংবগী মমল লেপ্ৰবা হোয়লবসি মগীদি হিজোকফত্ৰবা যৌগাই অমা ওইজৈ। ফ্ৰল্যাংগী ময়াই চনুতা নাইতোম থেংলিবা ওইল পেইন্টিংদা য়েকপা ৰাক্ৰেশ্বৰ তুৱেলগী মশা অমা ওইৱিবা কোপাই তুৱেলগী পাইখংলকপা অয়ুকী লৈচিমা মমি শামি তংখাই খুমজিল্লবা খাও মচা ‘মা পায়বা (পয়না শেগ্ৰা) পাখং মচা ‘মনা নীবা কাইনা হনখিবগী লঙহেপকী অয়েকপা লাইদুনা হেইদানা য়েংজৈ। ‘মাঞ্জা নঙবু ঙাওৱা?’ হায়না পিকচৰ টাইটল গীবা লাইদু য়েংজৰগা য়েজ্ৰেই-নেকোইনবা পুন্দি খোঙচংসিদা মীকুপ ‘মতা ওইৱবসু শদৌ খোংবা হদোকচৈ।

শাৱিদগী ফনেং শেংলবা ৰাংখোইবগী ইবেম্মনা মৱোল খোইৱি খোইৱি, ‘মাঞ্জা নঙ ঙাওৱমড্ৰে কৈসু’ নোকমি নোকমি মনাতা চংশিল্লগা ফশ্মী।

তাবুংদগী

লাইয়িংথৌ সনামহিদা তল কংপা

লাইয়িংথৌ সনামহি হায়বা লাই অসি মৈঠেশিংনা তোঙান তোঙানবা থাজ ইহাং যৌনিদুনা লাকপা লাইনি। লাইয়িংথৌ অসি শাংগে লাই অমগী থাজসু শাংগে অদুগী পিৱাগী য়ুমদা লাংনৱকই। পিৱাগী ইহুদা লৈবা সনামহি অদু শাংগে অদুগী অদুনা ওইনা কুম অমগী চৌৱাওবা নুংমত পোংঙে চেঙঙ ‘স্না হেৰম লৈৱম য়াওনা ওজ্ৰং তজ্ৰা কৰুনা ঙ্ৰাং যৌনি তৌনে। কৰিগ্ৰা খুদোংচৰা অমদগী নুংমিং অসিদা তল কংপা ঙমাইবদি নুংমিং মজ্ৰনিগী মনুলা কংপা ঙমাইবদি নুংমিং মজ্ৰনিগী মনুলা কংপা য়াবগী চনবী লৈ। লাইয়িংথৌ সনামহি অমসু ইহা লৈমলেল চাই তল ওইনা কংনে। লাই অনী অসিদা থাও য়াওনবা তজ্ৰা তজ্ৰলনচিৰা কংপা মৱমদি মমাইড্ৰে তজ্ৰা তজ্ৰল ওইনা চনৱক্ৰগী চনবী মতু ইয়া কংনবা ওইগনি। নুংমিং অসিদা লাইয়িংথৌ সনামহি অমসু ইহা লৈমলেল শিৱী খক্ত নজনা য়ুম ইংখোলগী মফম অতে হায়বদি লঞ্জাই, য়ুমগী ইহা-উৱেপ, ইহামিনু লাইৱেলী, চক্ৰম লৈৱঙ, চেঙ্ৰু মখোঙ, যৌলোক চক্ৰফায়ম, মনিংখোঙ, কৈ, মীসে, শস্ৰেল, ফৌশুকেল ইহু অফম, শুমাঙ মতেন, খোঙজিল, কোহেং অমসু তিনখল লাইদুনা লৈৱবদি অদুগ্ৰা মফমশিং অসিদা লা লাভেন অমদা উগ্ৰা তল খৰা হাজ্ৰা কংনে। মসি মীত্ৰেপ পীজবা য়াদে। অসুৱে লাইয়িংথৌ সনামহি তল কংপা শীজিল্লগাদৌবা লাইশোন অদু ওসিগী অৱেইবদগী লৌখংচৰি।

হে খোইয়ুম লাইয়িংথৌ অৱাং ফংলৌ লাইমখোম্মা সৰ্গে পুঙাৱা লেগা সৰ্গেঙ নিংথৌ অগনবা চীংগ্ৰু খোইয়ুম সনামহী মইলৈল। পোইৱে মায়কৈ মৱিমক কুমাৰি চহী কুমজা অসিগী উীনু লাইয় ফতৰা পুয়মক তীনদাই-ও লাইতাই-ও। অফ-নুংইহিবিবকপে চৰে ফিগাও শান য়াজ্ৰেগে। আশিখোঙ থিংবীৱম-ও অচত্ৰেং হাবীৱম-ও অয়ক থেংমোংকপী-ও নুদিমাং ওমা কোনশিনবী-ও। কুমজা লাক্ৰেনে তাইবগী তলবী তলজম কংচৱিয়ে।

মণিপুৰী পাছৈ –পাউৱৌ, পাউতাক

- তিনফা কাকফেদি মবুক থন্নিমথৈ লৌখোকপা ৰায়। -হেক ঙমড্ৰিমথৈ তোক্তবা। - মবুক পেন্ড্ৰিমথৈ থাদোক্তবা (নঙুনা লৈবা)
- তিল্লোক য়াদ্ৰেই যৌবা। - ওম খেইনা কপ লাউনা চেংবা।
- তিল্লোক অশিবা কুচ মানবা। - কুচ খেওক্তবা, শক চ ফুৰাওনবা।
- তিল্লোক অশিবনা ঙামু অচত্ৰা থেমা। - অগাশ্ৰা পীশিল্লগা অশিবগী তাংনবা অগভববু ফানবা হোংনবা।

খোমজিনবা: ডা. লৈশাংথেম তোদোনে

চানকা নিতি

- নিয়া হায়বসিদি খজিক্ৰংগী ৰা লৈতে হৈনৱৰবা মতুংদা য়ুদেংথিবা অৱাৰা নঙই।
- লন-থুম য়াক্সে, শিবা লৈৱৱোই খন্দুনা থবক খুদি কোমখোৱনদি, লন-থুমগা লোয়ননা নুংগুইনা পুন্দি হিংবা ঙ্গল্ৰেই।
- লন-থুম লৈবা, হোংনবা কনবা মীৰু তাইংপালসিদা ইকায় ঝুই।
- হোংনবা কন্দ্ৰবা, লন-থুম মৰাং কায়বা নিংথৌ ফাওবা ইকায় ঝুইবিদে।

মণিপুৰীদা হন্দোকপা: শগোলশেম গৌৱমহন সিংহ

মণিপুৰী পাউখোঙ

- ৯০৯ – চহী মৱিগী মনুলা অমুক্ত ওইবা কৰিনো?
- ৯১০ – মপুন্দি তঙায় চনবদা চাওতা মপুং ফৰা কৰিনো?
- ৯১১ – মমা নমথিৱীনা মচা ৰাথিকা পোকপা কৰিনো?
- ৯১২ – মশাগী অণবা মশানা অমুক চাননজবা কৰিনো?

(ডিসিগী পাউখোঙ লমায় চদা ফেঙজৰি)

মীৱোন্দগী হন্দোকপা লাইৰিক

এগী পুন্দি অমসুং মণিপুৱ

(জৰ্নেল সিংহ মণিপুৱগী চীফ সেক্ৰেটাৰী ফাওবা ওইৱম্মা আই এ এস ওফিসাৱ অমনি। মহক্ৰা মণিপুৱদা থবক তৌৱিঙেদা থেংৱকখিৰশিং অদু নীংশিংদুনা ইংগাজীদা ইবা ‘মাই ব্ৰাইট ৱিথ মণিপুৱ’ হায়বা লাইৰিক অসি ফেব্ৰুৱাৰ মাহ অমসুং ডা. কে এস এচ নৱায়ন সিংহনা মণিপুৰীদা হন্দোক্ৰে। লাইৰিক অসি কলম অসিদা মথং মথং কোঙদোকচৰি।)

- *জৰ্নেল সিংহ*

... হায়গী মখা...

অঙকপা অদুবু অচুৱা কেসশিং

কৰ্মচাৰী অমনা দেট ওফ বাৰ্থ শেমদোকপগী অঙকপা কেস অমা ভিজিলেন্স দিপাৰ্টমেণ্টতগী এনা অমুকখক ফংখি। মসি য়াম্মা লুবা কেস অমনি অদুগা মদু নাটে চাদবা অমনি। ইতং ততনবা, কৰ্মচাৰী খৰনা মশাগী থবক চহী অমা নংক্ৰগা অনী শাংখনা থবক তোবা য়ানবা দেট ওফ বাৰ্থ শেমদোকপগী কেসশিং লৈখি। অদুবু, মসিগী কেস অসিদি মচানুপাদুদি ৱিটাৱদি তৌত্ৰবা অদুগা মপাদুদি মতমদু ফাওবা থবক তোবগী ৰাফমনি। মপাদু ৱৱেল দিভিচনমেন্ট দিপাৰ্টমেণ্টকী ইন্দ্ৰিষ্টিয়েল হেনিং সেন্টাৱদা থবক তোৱনি। চহী ৩৫ ৱোম থবক তৌৱমগা মচাদু ৱিটাৱদি তোখিবনি। ৱিটাৱদি তৌত্ৰবা মপা অদু চহী ৮০ ৱোমগী অহল মাল্লি।

ফোৱজোলগী এ দি সি ওফিস

দিষ্ট্ৰিক্ট হায়বসি এডমিনিষ্ট্ৰেচনগী য়ুনিট অমনি। দিপুটি কম্পাৰমেনা দিষ্ট্ৰিক্ট হেদ কাৰ্টৱদগী থবক তৌই অমসুং ষ্বাই মীয়ামা মখোয়গী অৰা অনাগী ৰাকংশিং অদু পুদুনা দিষ্ট্ৰিক্ট হেদকাৰ্টৱনা লাক্ৰে। চুৱাচাদপুৱ অসি মণিপুৱগী মনুলা ষ্বায়দগী চাউবা দিষ্ট্ৰিক্টনি। সেনাপতি, উত্তুল অমসুং অমেং লোংগা মাল্লবদা চুৱাচাদপুৱ দিষ্ট্ৰিক্ট হেদ কাৰ্ট অসি দিষ্ট্ৰিক্ট অসিগী দিইই অমদা লৈ। দিষ্ট্ৰিক্ট অসিগী ষ্বায়দগী চিাইইদা লৈবা খুল অমদা দিষ্ট্ৰিক্ট হেদ কাৰ্টৱদগী কিলোমিটাৰ ২৭০ হেয়া লাগ্ৰি। লগী থোং জুগোং চাদবা মৱমদা মনুং হঞ্জিমা লৈবা খুল অমদগী চুৱাচাদপুৱ দিষ্ট্ৰিক্ট হেদকাৰ্টৱদা মীওই অমদা লাকপদা নুংমিং নীনি হুইদগী হেয়া চঙই। দিষ্ট্ৰিক্ট অসিগী মনুং হঞ্জিমা লৈবা মফমশিংবা পল্লিক সাৰ্ভিসকী থবক তোৱনা অৱাৰা মায়োৱৰি। এনা অমা অমা ময়ুম মায়কৈ পাংনা পাইৱি চেঙ্ৰাচাশিনা। খোঙচংসিদা এনা নাপলগী ময়াইদা হায়গংলুবা ইয়ায় কয়াৱক লুকচখি মায়খিগা মায়োৱৰা মীংকুপশিংদা। অদুনা লগীসিদি খাজবা অমসুং নুংশিবা অনীসিতবু থংমোয়দা চেংনা পুৱাদুনা চংকনি এনা।

মখা মথং নোংমাইজিদ্ৰে...

শেৰেং

নঙগীদমক

লমাবম লিলি

য়েংলুই, ঙ্গৈৱোলনুংদসু সমুদ্ৰগী ৰামদসু অতিয়াগী লৈচিল নোংফাই মৱক্তসু মীংয়েং ৰামদসু চিংমাইশিংগী... অদুবু লৈৱমদে নঙদি অশেংবা অচুৱা ফজবা ওইৱমদুনা নঙগী লৈশাং তমদনা কেমখিবা প্ৰেমগী লৈৱাং মীংলু মুক্তা পৰেংনি এগী ফিগোমলবী সভাতাগী ঙ্গৈচেলসিদা শাংলু নুং লেক্ৰোলদসু গুলাৱ ওইনা পাংতসু থৱো ওইনা।

লোক্তাকনা হায়ৰি

লোক্তাক খোঁজে লুপ

লোক্তাকনা হায়ৰি- এগী ইমি অনী শুদে এগী শক্তম অনী শুদে এগী নুংশিবা অনী শুদে এগী ধৰ্ম্ম অনী শুদে এ মীৱোংপসু নংতে এ শকলোংপসু নংতে।

টিয়াৱ গ্যাস ফনা কাপ্ৰবসু ৰাতৰ কেনন ফনা কাপ্ৰবসু ৱবৱ বুলেট ফনা পোকখায়হল্লবসু

লোক্তাকনা হায়ৰি- এগী ৱস মাপল শুকমাঙ মাঙলৌই।

উৱে ওসিদি, ইতিহাসনা শাক্ৰিন্দি; হিংচাৰা চা কয়া লাক্ৰবসু পাউবীলাই কয়া লাক্ৰবসু ঙ্গৈং কয়া শীহুৱবসু ঙ্গৈং কয়া শীহুৱবসু শাম্মায় লৈবা তৌদনা খোখফম চেংনা লেগ্ৰেদো ৱস মাপলনা।

লোক্তাকনা হায়ৰি: এ হিংলি, এ লৈৱি। ওসিদি এঁসু হায়ৰি: লোক্তাক লৈৱি, এ লৈৱি এ লৈৱি; লোক্তাক লৈৱি। লোক্তাকনা হায়ৰি: লোক্তাক লৈৱি, মণিপুৱ লৈৱি লোক্তাক হিংলি, মণিপুৱ হিংলি।

হৈবোং মনুন্দা

অগোম সৱিতা

হৈবোং মনুংগী তীলশিং থেঙ্গায়নৱি অমহুৱা কোক কোকশিং।

মশানা মশাৰু নিংখৌনি চাউখোঁক্ৰে মানা মানা তৌনিবদা তৌনে

ঙাঙনীবদা ঙাঙনে অমনা ঙাঙবা অমনা তানদে।

মখোয় মশেল অমগা অমগা হাংতোক্ৰে অকনবনা অচুৱা শক্ৰে।

হৈবোং মনুংগী তীলশিং খঙজিৱি মখোয়দি

পাক-চাউৱৰা তাইবংপানগী মঙাল উজবা ঙমদ্ৰবা ইতিহাসকী লাভমদগী মশাগী খোদ্দল মুংথংনবা হোংনৱিবা লৈখা তাৱবা তোল্পবা জীৱনি হায়বা।

তংহৈদবা লংলা

কে সি নন্দ

থংলগে খল্লবৱা নুংশি লিপুন... কৱম্মা নঙগী অনৌবা ৰাখল। শমজীনবা তাৱবা লংলাসে অমুক কিশী অমদি লৈহৌগনি লেইহিমা।।

থংমোয়গী ৰাদি থংমোয়দা হংঙ... ওসি যৌশাভবসু নোমদি খঙলক্ৰনি... অৱংবা পুন্মক সনাদি নভেকো...। লায়না ফংবা নুংশিবা লায়না মাঙথিগনি।।

অপাহুনা মঙগীদি পুন্দি শক্ৰিনো... এগী থংমোয়নি অপাম মিহৌ য়াওদ্ৰবা। হায়দুনা লৈখিনি থংমায় খোদ্দাল... খঙলকপা ওইখিনি অচুৱেদা নঙনা...।

থংলগে খল্লবৱা নুংশি লিপুন কৱম্মা নঙগী অনৌবা ৰাখল...।।

অশেংবা নুংশিবা

নোংমাইথেম তেঙ্গী সিংহ

এবু নুংশিবা? নুংশি।

তশেংনা নুংশি য়াম্মা নুংশি।

অদুদি লাক্ৰো ইনাতা পুন্মক থাদোক্ৰো লৈমিলৱসি পুমা।

ঙম্ৰোই ঙ্গম্ৰোই তল্লি তল্লি।

অদুদি কৱম্মা মখলগী মনুংগিনো?

অশেংবা নুংশিবা- ননাজ লৈতবা থাপা লৈবা; ননাজগী থাপখোৱুগা মতম পুন্মততা লোয়নবা; নঙোন্দগী নাহেঙুগা নঙগীতা ওইবা।।

ইৱালনি

</